

A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény a szerkesztőség nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Strausz Sándor könyvkereskedése. Ide küldendők az előfizetési ajándék, nyitlerek és hirdetések.

Telefon szám 34.

magyar és német nyelven megjelenő társadalmi, ismeretterjesztő és szépirodalmi hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

Előfizetési árak:

Egész évre K 20—

Fél évre 10—

Negyed évre 5—

Egyes szám ára 40 fillér.

Hirdetések jutányosan számítottak.

NYITLAKOR 1 K

Feloldó szerkesztő:
ZRINYI KÁROLY.

Főszerkesztő:
MARGITAI JOZSEF.

Kiadó és lapnyeljesítő:
STRAUSZ SÁNDOR.

A bolsevikiek rémuralma.

A bolsevikiek uralma az Ukrajnában véget ért. A derék Krylenkot, aki zászlós kétére a maximalista csapatok parancsnokló tábornoka, vezérkarával együtt letartóztatták. Ezzel az a kérdés, vajjon ki jogosult a központi hatalmakat békeltárgyalásokat folytatni, a kievi rada-e vagy az ukrainai bolsevikiek, gyakorlatilag el lett döntve.

Nem épp véletlen, hogy lengyel legiónáriusok torolták meg a bolsevikiek túlkapásait; hiszen Troczkij elég merész volt tagadni a lengyelek önállóságát és kétségbe vonni Kuchavszkijét a jogot, hogy a lengyel nép nevében beszélhessen, mert nem maximalista kezéből jutott hivatalához. Közös érdek köti a lengyeleket és ukrainokat egymáshoz: az önrendelkezési jogért való küzdelem, melynek jogosultságát elismeri ugyan Troczkij, de ténykedésével mindenféle gáncsolat vet ellene.

A bolsevikiek szolgáltatta színjáték egész Európának tanulságos. Olyan férfiak küzdenek itt a hatalom birtokáért, kiket a forradalom hullámai a legszűkebb és legnyomortabb viszonyokból vetettek magára és akik halálos gyűlölettel viselteknek mindenkiét szemben, akinek őt rubel van a zsebében. A legelső és legkopottabb anarchista elméletek, miket a világ történelme folyamata százszor-ezerszer megcáfolt és neveltség tárgyává tett, mostanában északi Oroszországban mint vadonatúj igék közkeletűek: tulajdonelkobzás, a bankpénzek eltulajdonítása, a föld igazságos elosztása, az államadósságok letagadása bájos változatoságot kölcsönöznek a maximalista másornak.

Még mielőtt ezeket az igéket rendszeresen megvalósíthatnák volna, Északoroszországot leirhatatlan nyomorba kergettek és lábba tiporják az emberi szabadság utolsó foszlányait. Páldátlán önkény tobzódik ebben a boldogtalan országban, éhség-ínség elvekké váltak és a rendnek még a látszatát is feborították. A cár a bolsevikiekhez képest valóságos apa volt népének, műkedvelő autokrata, sőt barátja a szabadságnak. Ha országában zügölni kezdett az elégtelenség, hű kozákjait vonultatta fel, Troczkij a vörös gárdát használja, mely ugyanazzal a módszerrel dolgozik, mint a cári kozákcsoport: benépesíti a tömlőcöket, kivégeztet, borralókat szed és rablásból, betörésből és lopásból él.

De ezeket a garázdálkodásokat nem lehet a végtelenségig folytatni. A derék Krylenkot megverték és becsukták; rendhagyatlan menekülnek a vörös gárdák Ukrajnából, amelyek legelvetemültebb kizsáki voltak.

Ugy látszik, Troczkij rémuralmának napjai is meg vannak számlálva. Jeles szónoklatait aligha fogja még soká hallgatni. A bolsevikieknek kívül senkinek sem fogja ezt sajnálni. Mi legkevésbé, mert így tán mégis csak lehetséges lesz Oroszországgal békét kötnünk.

Zalán Gyula dr. országgyűlési képviselő hazajött.

Nagy eseménye volt Muraköznek. Zalán Gyula dr., a letenyéi választókerület orsz. gy. képviselője, négy évi távollét után február 14-én visszatért Alsódomboruba, családja körébe.

A viszontlátás öröme nemcsak a Zalán-család öröme, de mindnyájunk öröme is.

Mert Zalán Gyula az ő kiváló egyéni tulajdonságainál, elsősorban szerelteméltóságánál s önzetlenségénél fogva ragaszkodó barátokat szerzett a legszélesebb körökben. Ezért, amennyi bánatot okozott az ő orosz fogságba jutása, ép annyi, sőt annál több örömet váltott ki most a váratlan hazajövetelével. Amikor Zalán Gyulát ez alkalomból szívünkől üdvözljük, kívánjuk, hogy bőségesen nyerjen kárpótlást családjá és barátjai körében azokért a szenvedésekért, melyek neki hosszú fogsága során osztályrészül jutottak.

Zalán Gyula 1915 március 22-én Przemysl elcsérelve mint népfőlkelő főhadnagy, jutott orosz fogságba. Kétheti gyalogolás után Uffába, majd Tynmenbe szállították. Innen Krasnojarskba került, ahol ez év januárjig volt fogságban — körülbelül ötezer, legnagyobb részét magyar tiszt társaságában. Mig innen társainak nagyrészt Sziberiába szállították, Zalán január 6-án Krasnojarskba megérkezett. Már előbb tervezte szökését, de pénz hiányában nem valósíthatta meg. A fogolytáborból, mint galíciai menekült szökött meg, a szakálát hónapokig növesztette erre a célra. Később katonai lábszárvédővel felszerelve, mint katona a frontra került. Hamisított igazolvánnyal utazott nagy szerencsével, mert négy vizsgálatot sikerült kikerülnie. De a mikor körülbelül már tizezer kilométert megtett, lefűlétek és visszavitték a legközelebbi városba, ahol lezárták, innen azonban megszökött s egy katonavonattal kiszállította magát a frontra. A pályaudvaron a kiszállásnál megvesztegetett egy kocsiat 30 rubellel, aki aztán a drótsövények elé vitte, ahonnan sürü-

Alkony-órák

Írta: Kelemen Ferenc.

Lopva, alig észrevehetően száll le az alkony. A kis erdei nyírfaszoba szellős falai mentén apró, sötét árnyak leskelődnek, amelyek lassan, mint az alkony tömjénfüstje, szétterülnek az egész szoba felett. Valami finom, kellemes, ködnenű anyag borong a primitív tábori berendezésben, mely percről-percra sötétebb árnyalatokba bori s diszkrét fátlyallal vonja be a néma butorokat. Az éles körvonalak eltűnnek az alkony tömjénfüstjében, az egyes tárgyak misztikus foltokká változnak át, míg végre az egész szoba összefolyik egy felismerhetetlen, sötét alkony fellegg, mely haragos színtónusával mindent magába nyel. E gondolatokba ringató, érzéseket ébresztő alkony-sötétségéből, csak az ablak keskeny üvegtáblái válnak ki kellemes szűrkeséggel, amelyeken át az álomra készülő téli nap havas lilásága dereng. A kis szoba sarkában egykedvűen duruzsol a primitív kályha, amelynek apró lángnyelvei időközönként ki-kicsapnak a lyukas ajtócskán, mintha nyugtalan életüknek szabadabb, tágasabb érvényesítési teret keresnének. E karcsú lángok reflex fénye ki-kül a deszka plafondra, melynek rezgő fény-sávjai biztató hangulatot varázsolnak az alkony sötétségével leborított szobára. Van valami lelket fellemelő ebben a csodás esti hangulatban! A

mindent leforgó alkonyi szűrkeség, a sötétség birodalmában égő halál lesújtó, végzetlen gondolatokat kelti fel az emberben, a függő csapkodó lángok az örökké tevékeny Élet arany lángszalagjai s a bizakodva derengő reflexfény egy túlvilági Élet bizalomgerjesztő, hitet, reménységet keltő fénye.

A lármas, zajos Élet, a fojtogató sötét Halál és a felemelő túlvilági Léte minden misztikumában benne van ebben a réjtélyes alkonyi hangulatban . . .

A lármas, zajos élet wagneri zenéje az alkony e hangtompító magányában csak mint bűjő moraj hullámzik a merengő ember előtt. A szenvedélyek testet-lelket korbácsoló vihara lágyan fűvö szellővő csendesedik s az önzés rettenetes tirannusa szeliden szunnyadó fliszterré változik át.

Önzés és a szenvedélyek nyugtalanító hatalma, a lármas élet két pokoli faktora, mely a társadalmi és állami kényszerformák egyéni szabadságát lenyűgöző rendszeren kívül — összes lelki és testi szenvedéseink kiapadhatatlan kútforrása.

Az önzés az emberi érzésvilág kegyetlenkező zsarnoka, mely emennek mindenféle más érzésvilágát csak a saját napsugarainak önző melegével engedi kifejleszteni s a szenvedélyek az égből törőlvő emberi ambíciók véreskező hóhérai, kik átkozott szerszámaikkal egyre-másra pusztítják a fel-felszálló lelkeket. Mennyi nyílt és titkolt szen-

vedést halmoz életünk törekény bérkájára az önzés s hány nyugalmasnak, tisztának ígérkező óra derűjét borította el sötét visszefelhővel a szenvedély! Milyen selymesen puha ez a magányban lühdő alkonyi hangulat. A gondolat, szenvedéssel teljes élet kenyérharcra egy pillanatra belevész a sötétedő estalkonyi ködbe, melynek szürke fátlyola mögött, mint egy szines vízió terjeng-borong az Élet ezerszintű képe. Most igazán olyan az Élet, mint egy Álom! Hatalmas hajója méltóságtelejesen zeng a viharzó tengeren s apró fekete elmosódott emberpontok függő, szenvedélyesen zajognak a tűzsfolt fedélzeten. Milyen jó ezt a kaotikus összevisszaságot itt az alkonyi magány nyugalmas páholyában végigszemlélni. Nézni és nem szenvedni, figyelni és nem robotolni! Az élet cirkuuszának nyaktörő mutatványait nem végigszemlélni, csak nézni nézni nyugodtan, tárgyilagosan szemekkel!

Oh! egy ilyen rövid, de nyugalmas alkonyi pillanatban, benne van a merengő, filozófáló, gondolkodó emberi Élet minden poezisa, minden romantikája!

Most fokról-fokra sötétebb-haragosabb lesz az alkony. A szürke fátlyóból fekete gátszfátyol lesz, mely maga alá borít minden tárgyat. Már a körvonalak is teljesen eltűnnek s az egész kis Dekkang belesüllyed e végzetlen sötétségbe. A sötét szines képei, a méltóságtelejesen zengő hajó is elveszett e végzetlen gyász-árba! A halál lett úrrá mindenben. A halál, ez az egyetlen valóság o

ködben február 5 én átszökött a baranovici fronton a németekhez.

Zalán Gyula t. hó 13 án Budapestre került s onnan 14-én d. u. felesége társaságában Alsódomboruba érkezett, ahol nagy ovációval fogadták. A falu elején diadalkapú várta nagyszámú közönséggel, fehérruhás lányokkal a népszerű képviselőt és jó barátot. A polgárság részéről Jakoevcz János plebános beszédet intézett Zalánhoz, mire ő felelt könyvben uszó szemekkel. Egy kis fehérruhás lány is üdvözölte a képviselőt s csokrot nyújtott át neki.

Zalán Gyula dr. meglepő jó színben van, egy kis megöregedésen kívül semmi nyoma a dermedt oroszországi fogságnak.

Egyesülés nemzeti érdekből.

A vidéken a pártalakulás jóformán semmi változással nem jár. Megmaradtak a régi pártkörök, csak ez a különbség, hogy akik eddig külön-külön közjogi alapokon álltak, azok most találkoznak abban a nagy gondolatban, hogy megérkezett a kölcsönös megértésnek és együttműködésnek sóvárgott ideje. Vezéreink higgadt meglontolással, számtó ésszel mindent úgy fognak elintézni, hogy azt a nemzet nagy többsége teljes egyhangúsággal magának vallhatja.

Negyvennyolcas zászló alatt alakult meg az új kormányzópárt, de azért a hatvanhetes álláspontokat nem sérti. Viszont a hatvanhét segít megvalósítani a negyvennyolcas eszméket: a demokratikus választójogot és az önálló nemzeti magyar hadsereget — amelynek eszméje mai koronás királyunk helyesléssel is találkozik.

A Wekerle-kormány munkaprogramjának legelsőrendű sarkalatos pontja a demokratikus választójogi reform megalkotása, melynek tárgyalása egy hét óta folyik a képviselőházból küldött bizottságban, még pedig olyan mederben és jelenségek között, melyekből azt lehet következtetni, hogy a javaslat sorsa házfólosztás kényszere nélkül is biztosítható.

Az ország közvéleménye is megelégedéssel látja a választójogi bizottság eddigi működéséből, hogy a tárgyalások menete a Wekerlétől kimentatott uton halad.

földön. Milyen másképp néznek most e Szörnyeteg rémes szemüregébe, mint izzó csaták idején! Itt az alkony attató csendjében, mintha beleérne a lelkem a halálba. Lét és Halál összefolyának, mint fény és sötétség!

De amint az egész titokzatos csendbe burkolt azobára lassan, egyre haragosabban, egyre intenzívebben ráborul a mindent elzáró sötétség, — egyre markansabban, egyre érezhetőbben emelkedik ki a sötétség árjából a kis ablaküveg szürke világossága. Egy kis halvány reménységár a halál reménytelen feketeségével szemben!

Rápillantok e parányi ablakra s úgy érzem, hogy szürke üvegablái most a túlvilági Élet szimbólumai!

S aminthogy e kis lakás a mindent elborító sötétség súlya alatt kellemetlen, nyugtalanító, félelmet, bátortalanságot, kétségbeesést keltő volna, ha e szürke ablaktáblákon át némi bizalom-remény nem sugározna be hozzám, azonképen ez a Halál végtelen Tengerébe elmerülő Élet is reménytelen, érthetetlen és borzalmas volna, ha a Tűlvilági Lét bizalma, híte lelkünk e győtrő sötétségére egy-pár biztató fényugárt nem lövne.

Újból rápillantok a kis igénytelen üvegre! Ez tényleg megvan, de hogy mi van azzal a másikkal, ki tudná megmondani?!

Orosz front, 1918. január.

Nincs huzavona, de nincs elhamarkodás sem. Városok, falvak népe, ipari és földműves osztály meg lehet nyugodva abban, hogy a bizottsági tárgyalások során minden számbavehető érdek összehangzásba kerül a javaslat alapelveivel. Akik pedig az államegység nagy nemzeti érdekei szempontjából kétségeskedtek, azoknak aggodalma is lassan eloszlik, mert a választókerületek beosztása, és egyéb intézményes rendelkezések a nemzeti állam életfönmaradásának feltételeit is biztosítani fogják.

Igy tehát a demokratikus választói reformjavaslatból csakugyan alkotmányos törvény válik s ezzel a nemzet közéleté a rég óhajtott nyugvópontra jut. A nyugvópontnak ettől a hatarkövétől fog kezdődni a megújuló Magyarországnak egy újabb virágzó korszaka, amely a Wekerle-kormány nagy szabású munkaprogramjának népjóléti, közgazdasági és pénzügyi téren való alkotószándékait is diadalra segíti. Ahogyan nem volt huzavona, halasztás a választójogi reform dolgában, éppenugy nem lesz a program többi részének megvalósításában sem. A korszellem vágatva haladó utjában nem ismerünk semmi megállást. Bizhatunk a kormányban, hogy könnyű szerrel elhárítja a kerékkötöket.

Gyűjtés a hadirokkantak stb. javára.

A hadirokkantak stb. gyámolítására s a Csáktornyan felállítandó hadiemlékre újabb a következő adakozások történetek:

Kaczun Mihály Csáktornya	100 K
Duzs János Törökudvar	25 „
	összesen 125 K
Múltkori kimentatás	10355 „
	Főösszeg 10480 K

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadseregélyező Hivatal főpénztárára, Képviselőház.

K Ü L Ö N F É L É K.

Árva vagyok.

*Nincsen senkim, árva vagyok,
Mint a madár az ágon,
Nem is gondol senkire rám,
Senki e nagy világon.*

*Magam vagyok elhagyottan,
Mint egy bogács a réten,
Rám se néznek, kikerülnek,
Mint kórót a utszélen.*

*Hej, pedig ha bezenédtek
Ide be a keblembe,
Érzenétek, hogy a szívem
Tűzzel, hővvel van tele.*

*Szeressetek oh emberek
Ime itt az életem,
Csak helyébe szeretetet,
Est adjátok énnekem.*

*Nem kell nekem kincs, gazdagság,
Hízlom az nem melegít,
Szeretetet adjatok csak,
As Isten is megaját.*

Greguss Pál.

— **Kitüntetés.** Ófelsége a király a háború tartama alatt teljesített busgó szolgálataik elismerésül Kolbenschlag Béla zala-vármegyei alispánnak, Bódy Zoltán megyei főjegyzőnek, Czobor Mátyás másodjegyzőnek,

dr. Briglevics Károly árvaszéki ülnöknek, dr. Csák Károly tiszti főügyésznek a másodosztályú polgári hadi érdemkeresztet adományozta.

— **Határozás.** Kutassy Mihályné szül. Szeiverth Stefánia folyó hó 15-én d. u. 1 órákor, életének 34-ik évében hosszú és kínos szenvedés után elhunyt. A boldogult hült tetemét ma d. u. 4 órákor fogják a helybeli róm. kath. sírkertben örök nyugalomra helyezni. Nyugodjék békében!

— **Megyei virilizták.** A Muraköz területén legtöbb adót fizető, egyúttal vármegyei virilizták névsora a következő: gróf Festetics Jenő Zalaújvár 51579 (első helyen), Hirschler Miksa Alsódomború 3571, Meider Mór Drávavásárhely 3290, Hirschler Elek Alsódomború 2022, Löbl Rezső Csáktornya 1951, Hirschler Rezső Alsódomború 1938, Autonovics József Csáktornya 1867, dr. Szabó Elek Alsópusztafa 1614, Fischer András Tüskeszentgyörgy 1458, Graner Miksa Belica 1413, Wollák Rezső Csáktornya 1405, Szivoncsik Antal Csáktornya 1310, Imrey Ferenc Keszabadka 1300, dr. Kovács Lipót Csáktornya 1229, Deutsch Salamon Csáktornya 1218, Pethő Jenő Csáktornya 1182, dr. Reményi Zoltán Perlak 1178, Filipits Lajos Drávavásárhely 1091, Tannenbaum Dávid Csáktornya 1007, Scheffer Rezső Csáktornya 1002, Goriczai Péter Drávavásárhely 916, Morandini Roman Szentlőna 910, Hajas József Csáktornya 904, Pecsnornik Ottó Csáktornya 901, Heinrich Miksa Csáktornya 864, Herman János Perlak 844, Kuhár János Perlak 837, Rosenberg Lajos Csáktornya 823, Fábán Gyula Légrad 786, Rosenberg Rezső Csáktornya 786, dr. Zakál Lajos Perlak 781 K alspján. Ezek a virilizták még a háború előtti adók alapján állapították meg, a háborús vagyoni előkelőségek ezuttal még nincsenek közöttük.

— **Oroszországgal is megszűnt a háború.** Brest-Litovszkából fontos hír érkezett február 10-én. Az orosz delegáció elsőbke ugyanis kormányának megbízásából kijelentette, hogy Oroszország a formális békekötés mellőzésével a hadiállapotot befejezettek tekintli és elrendeli az orosz hadierők teljes és rögtönös leszerelését. Három évig és négy hónapig tartó háborút fejezett be tehát keleti frontunkon a bolsevik kormány kü ügyi népbiztosának ez a nyilatkozata, mely az új állami életet kapott Ukrajnával való formális megegyezés után egészen váratlanul elhangzott. Oroszország nem köt ugyan békét, de a háborút befejezi, ami ránk nézve elvégre mindegy. A fő, hogy az ágyuk dörgése megszűnik, a többi a diplomáciának a dolga. Oroszország a háborút elvesztette s hogy mindent el ne veszítsen, békeszerződés nélkül teszi le a fegyvert, hogy a világháború végleges befejezésével megtartandó békekonferenciától remélhessen valamit, amit a győztes középponti hatalmakkal való békekötés által feláldozott volna. Ravasz fogás ez a bolsevikiek részéről, ami azonban vesztett ügyükön nem igen fog lendíteni. Az orosz leszerelés után most Románia megadása van soron. A németek máris ultimátumot intéztek hozzájuk, hogy öket gyors elhatározásra bírják. Hogy itt is történik valami, bizonyoságra ennek a méregkeverő Bratianunak a bukása, akit a miniszterelnökségben Avarescuval máris felváltottak.

— **Közönetnyilvánítás** Geist Jenő ur

Szombathelyről a csáktornyai izr. nőegyletnek 100 koronát volt szives adományozni, mely nemes cselekedeteiről ez utóm is hátfás köszönetet mond az elnökség.

— **Adományok.** W. S. és M. M. 20—20 K-t adományoztak a Ker. Nőegyletnek, ezenkívül egy piknik jövedelméből is 32 K 65 f jutott a Nőegyletnek, mely adományokért hátfás köszönetet nyilvánít az egyület elnöksége.

— **Műkedvelői előadás.** A drávavásárhelyi hazafias és buzgó állami iskolai tanítótestület tanítványaival az idén is február 9-én rendezett jólékonyebb műkedvelői előadást. »Egy mesékönyv hősei a háborúban« darabot adták elő, utána vettett képeket mutattak be a nagyszámban megjelent közönségnek. A darab szereplői voltak Rántes Hermin, Simán Mariska, Rhosócz Misike, Málcsi és Ella, Magdalénics Mária, Szánló Róza, Schober Ilona, Trupkovic Erzs, Horváth Ágnes; Tomasics Imre, Loparics György, Marinovich Jenő, Novák János, Márczius Antal, Schober Cyril, Novák Ferenc, Vuksics Mihály, Kukolics János, Horváth Tamás, Meszarics András. Az előadás melyet vasárnap délután és este újból megismételték kiválóan jól sikerült s csak dicséret a rendező ügyességét s a derék tanítótestület hazafias vállalkozását, melynek magyarosítási törekvéseit az efféle előadások rendezése is előmozdítja.

— **Tanfolyamok kirendeltség.** Csáktornya városa úgy értesült, hogy a kormány Zalavármegye területén tanfolyamok kirendeltségét szándékozik létesíteni. A kirendeltségek, szokás szerint, elsősorban az adminisztráció megkönnyítése szempontjából történnek, de ha ez szükséges, akkor legelőképpen oly vidékeken állítanak fel a kirendeltségek, ahol a tanügyi hatóság közvetlen és intenzív felügyelete imminens nemzeti érdek. Csáktornya képviselőtestületét is ez a szempont vezette, amikor f. hó 9-én d. u. megtartott rendkívüli gyűlésén határozatot hozott, hogy a közigazgatási bizottság útján a kormányt felkéri, hogy a kirendeltséget Muraköz területére állítsa fel s a kirendeltségnek Csáktornyán leendő elhelyezésére lakásra 400 K-t szavazott meg. A kérés előmozdítására küldöttséget is küld a miniszterhez. A képviselőtestület fellépését csak dicsérni lehet. Ezzel megvalósulhat a hazafias terv, mellyel boldogult Ruzsicska Kálmán dr. kir. tanfolyam is behatóan foglalkozott.

— **Takarékpénztári mérleg.** A Csáktornyai Takarékpénztár vagyona 6905883 64 K-t tesz ki. Ebből készpénzre, bankkövetelésekre és értékpapírokra 1861717 56, váltótárcára 3778914 32, jelzálog kölcsönökre 300388 02 s adósokra 789962 78 K esik. Az intézet székháza 174900 K-t képvisel. A részvénytöke 800000, a tartalékalapok 457190 09, a betétek 3962343 35, a viszleszámított váltók 1385700, a jelzálogkölcsönök 172342 31 K-val terhelik a vagyont. A nyereség 103655 64 K-ra rög.

— **A hadirokkantak és szobor ügye.** A csáktornyai hadirokkantak st. gyámolító és hadiemlék bizottsága céljának megvalósítása érdekében e hó 24-én d. u. 3 órára a Zrínyi-szálló nagytermében propaganda gyűlést hirdet s március 9-én ugyancsak a Zrínyi-szálló nagytermében kabaré rendezést változatos műsorral, melyre az előkészületek nagyban folynak.

— **Új burgonyarekvirálás.** Miután a Zalavármegyére eredetileg kirótt 500 vaggon burgonyát lerekvirálni semmiképp nem lehetett, Kolbenschlag Béla vármegyei alispánnak sikerült kieszközölnie, hogy ez a burgonyamennyiség 288 vaggonra redukáltassék. Hogy ez az eredmény okvetlenül elérhető legyen, nem a fejkvótát szállította le az alispán, hanem elrendelte, hogy mindenki, kivétel nélkül, úgy a házi mint a gazdasági szükséglet címén csak f. é. június 30-ig számított burgonyamennyiséget tarthatja meg, míg a július 1-től augusztus 15-ig szóló mennyiségeket mindenki beszolgáltatni tartozik a rekvirálóknak. Ez a mennyiség az egész évi szükséglet $\frac{1}{10}$ ed részét teszi, ami a nem termelőknél általában fejenként 8 kilónak, a nem termelő nehézmunkásoknál pedig fejenként 8 kilónak, a nemtermelő nehézmunkásoknál pedig fejenként 12 kilónak felel meg. Hasonló arányban redukálta Kolbenschlag Béla alispán a vetőburgonya visszatartható mennyiségeit. Eddig 9 métermázsát számítottak egy holdnyi területre vetőburgonyának, amit 8 métermázsára redukáltak. Tekintettel arra, hogy Zalavármegyében rendszerint 25,000 katasztrális holdat szoktak burgonyával bevetni, minden holdnál 1 métermázsára vetőburgonya megtakarítást számítva, ez egymaga már 25,000 métermázsára, vagyis 250 vaggon burgonyát jelent. A Zalavármegyére újabban kivettelt 288 vaggon burgonyából a csáktornyai járásra 12, a perlakira 5 vaggon, burgonya beszolgáltatásának kötelezettségét rótták.

— **A mezőgazdasági fölmentetteket nem viszik a harctérre.** A mezőgazdasági fölmentetteknek az eddigi szokás szerint a felmentés érvényének megszűnésekor kiképzés végett be kell vonulniok ezredeikhez. A honvédelmi miniszter fontos közgazdasági érdekre való tekintettel azt a kedvezményt adta meg most a mezőgazdasági fölmentetteknek, hogy a hadrakelt seregbe nem szabad őket az ezredőrszék beosztania. A honvédelmi miniszter értesítette Zalavármegye főispánját, hogy ilyen esetekben a közigazgatási hatóságok kérhetik a hadrakelt sereghez beosztott mezőgazdasági fölmentettektől újból felmentését s egyuttal újból rendeltetést küldött szét a csapattestekhez, hogy a kiképzés végett ideiglenesen bevonultatott mezőgazdasági fölmentetteket nem szabad a frontra küldeni.

— **Tóth János belügyminiszter Zalavármegyéhez.** Az új kormány belügyminisztere, Tóth János Zalavármegyéhez a következő leiratot küldte: Ő császári és Apostoli királyi Felsége az 1918. évi január hó 25-én kelt legfelsőbb elhatározásával engem m. kir. belügyminiszterre legkegyelmesebben kinevezni méltóztatván, e legfelsőbb rendelkezés alapján a belügyminisztérium vezetését átvettem. Amidőn ezt a törvényhatóság szives tudomására hozom, egyuttal bizalommal fordulok a megye közönségéhez, számítva a közügyek iránti lelkes és hagyományos odaadásukra és tisztelettel kérve a törvényhatóságot és a tisztikart, hogy felelősséggel terhes állásomban a reám váró nehéz feladatok megoldásánál, a háború legnehezebb napjaiban is kiválóan bevált munkájukkal segítségemre lenni sziveskedjenek. A magam részéről biztosítom a törvényhatóságot, hogy a megye közönsége és a tisztikar mindenkör számíthat közhatalmu törekvéseiben legkészségesebb támogatásomra. Budapest, 1918. évi január 28. Tóth.

— **A közönségi és körorvosok létszámának emelése.** Az országoszerter éreahető orvoshiány megzűntetése céljából a belügyminiszter megkérte a honvédelmi minisztert, hogy a negyed- és ötödéves orvosnövendékeket tanulmányaik befejezése végett szabadagolják. Mint értesülünk, a honvédelmi miniszter máris intézkedett ebben az irányban. Ezeket a magasabb évfolyamu orvosnövendékeket és szigorló orvosokat március 1-től mint segítő körorvosi helyetteseket vidékre fogják küldeni. Az illetékes hatóságok a nőorvosoknak is lehetővé fogják tenni, hogy tömegesen vállaljanak közönségi orvosi állásokat.

— **Tanárokat keresnek a magyar hadapródiakolában.** A Magyarországon levő cs. és kir. katonai nevelő és képzőintézetekben sűrűszen szükség van a következő tantárgyak tanáira: 1. matematika, fizika. 2. matematika, ábrázolóméretan. 3. szabadkézi rajz. Arcvonalbeli szolgálatra nem alkalmas, vagy kíméletre szoruló tiszteket, esetleg legénységi állományu egyéneket, akik a polgári életben mint okleveles tanárok működtek és akik a magyar nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírják, névszerint be kell jelenteni a hadügyminisztérium 6. osztályának.

— **Tisztek és polgári egyének lovasias ügyei.** Azzal a legutóbbi királyi parancssal kapcsolatban, hogy a tiszteknek a fegyveres elégtételadás módját megtöltötták, a honvédelmi miniszter újabban a következőket rendelte el: ha egy tiszt és egy polgári egyén között felmerült lovasias ügyben az utóbbi, megbízottként tisztet kér fel, a tiszt vagy tisztjelölt a megbízást csak akkor fogadhatja el, ha megbízója magát írásbeli nyilatkozattal a katonai becsületügyi választmány határozatának önként aláveti. Ha két polgári egyén között felmerült lovasias ügyben tisztet kérnek fel megbízottnak, a tiszt a megbízatást csak abban az esetben vállalhatja, ha a felek már előre-írásban nyilatkoztatták, hogy a lovasias ügynek fegyver nélkül elintézéséhez hozzájárulnak és egyuttal kijelentik, hogy ha az ügy békésen elintéző nem lenne magukat az általuk felkérendő polgári becsületbíróóság határozatának alávetik. Tisztek polgári becsületbíróóságok tagjai nem lehetnek.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen, szeretett halottunk után érzett mély fájdalomunkat részvétükkel enyhíteni szivesek voltak, hátfás köszönetünket fejezzük ki.

Özv. Grész Lászlóné
és családja.

Szeretotadományokat kér a Hadsegélyező Hivatal!

Átvételi különítménye, IV. Vácztalca 38 sz.

Egy pariser és egy szekér
eladó
Strahia Testvéreknél.

Sve pošiljke, kaj se tiče zadržaja novinah, se imaju poslati na ime urednika u Csáktornya.

Izdateljstvo: knjižara Strausz Sándora kam se predplate i obznanje pošiljaju.

MEDJIMURJE

na horvatakom i magjarsakom jeziku izlaziči društveni, znanstveni i povnšijivi listi za pak izlazi svaki tjeden jedenkrat i to: svaku nedelju.

Prodajna cjen je:

Na celo leto K 20—
Na pol leta 10—
Na četvrt leta 5—
Pojedini broji koštaju 40 fili

Obznanje se poleg pogodbe i razlazuje.

Odgovorni urednik:
ZRINYI KÁROLY.

Glavni urednik:
MARGITAI JÓZSEF.

Izdatelj i vlastnik:
STRAUSZ SANDOR.

Surađak:
SRÁY FERENCZ.

Mir je s Ukrañijom sklopljen i podpisan.

Velika radost vu Berlinu, Beču i vu Budapešti, da je s jednim neprijateljom menje. - Francuz, englez, pak taljan je srdit, da se je mir sklopil. - Bolševikiovcem počne zlo iti. - Rumunjska bude takaj morala za mir prositi. - Novi zakon za zbiranje ablegatov vu našoj orsačkoj hiži. - Rus je popustil. - Tabor se je s Rusijom dovršil, ar je Trockij moral za mir prositi.

Āak stojmo na bojnom polju?

(M. J.) Kak su goder naši i nemcovi neprijatelji delali, da bi se vu Brest Litovsku izposlaniki bez mira rezili i kak goder su se bolševikievci grozili, mir se je 9-ga februara po polnoči ob 2. vuri vu Brest-Litovsku s Ukrañinskom državom sklopil.

To je jako važna stvar za sveobći mir! Prvić budu bolševikievci s i njihovi vodji Lenin i Trockij si premislili, je li budu dobro i na dalje vu neprijateljstvu biti s nami pak s nemcom? Drugoć pak bude si i francuz, englez, pak taljan takaj premislil, je li je spametno dalje tabor voditi s nami, pak s nemcom, koji smo vezda vnoĀo jakši postali, kajti se nemoramo brauiti proti Ukrañinskoj koja je jeden veliki děl (jedna tretina) činila ruskog fronta. Od Rumunjske se niti niže treba spominati, ar je ona pri siljena za mir prositi, ar vu susedstvu leži s Ukrañinskom, prek koje zemlje je samo moguća s Ruskom trgovati.

Ukrañina je negda samostalna država bila, ali ruski cari su ju preobladali, pak pred 200 leti k Ruskoj priklopili. Vezda, gda su rusi svojega cara odtilali, ukrañinci su prvi bili, koji su se odrgli od velike Rusije, pak su svoju staru domovinu opet za samostalnoga orsaga izrekli. Bolševikievci i druge stranjke, koje su se vu Rusiji na vladi menjale, su pripoznale, da ukrañici prav imaju; ali kak znamo, od kada je Ukrañija na poseb poslala komišiju vu Brest-Litovsku, da se za mir pogadja i gda nesu hoteli vu Brest Litovsku s bolševikievci držati, onda su rusi, tojest bolševikievci se posvadili s njimi pak i vojsku proti njim poslali. Ukrañinci su jakši bili i vu Brest-Litovsku ne su se dali nagovoriti, nego su se s nami s nemcom pomirili i mir sklopili.

Mir s Ukrañinskoj je osobito veliki zgubićek za engleze i za njegove saveznike, ar je i vu zadnjih vremenih sve napravil, da se nebi ukrañinska vlada s nami dalje pogadjala za mir. Englezki minister je i vu zadnjih dnevih januara pismo dal prek uk-

rañinskoj vladi vu ime englezke vlade, vu kojem pozove ukrañijsku vladu, naj se ne pogadja s nemcom, pak s nami za m.r. Ukrañijska vlada je odbila ovu želju englezov

Ukrañija vdiļ Galicije i Bukovine leži tak je v najbližešem susedstvu s Austria Magjarskom monarchiom. Zbog toga bude mo vu trgovini ona i mi velikoga haska imeli. Na prilikoć Ukrañija nema željeza i iz željeza napravljene stvari. Do vezda je ruska vlada jako veliku maltarinu (dovozninu) brala za željeznu robu, koju su od nas i iz Nemaške si dovažali, zbog česa je željezina strahovito vnoĀo koštala. Vezda budu si mogli falej privazati željezninu od nas i od nemca. To je samo jedna važna stvar za ukrañince, ali ima jih i više. Za nas bude veliki hasen, da si moremo iz Ukrañije pribaviti kožu, kajkakvo semenje, lena i konoplje, česa Ukrañija vnoĀo ima.

Za tabor pak je najznameniteše, da jednu tretinu one vojske, koju na ruskom frontu imamo, moremo na ono bojno polje postati, gde najbolje potrebujemo i gde joj najvećega haska zememo.

Da je veliko veselje učinilo sklopljenje mira s Ukrañijskom, tomu su dokazi, da su vu Beču svećanu mešu držali, koju je s velikom ceremonijom bečki hercegnadbiskup služil. Ov den su sa svimi zvoni zvonili vu poldne. Vu Berlinu su palaće okinčili zastavami 9 ga, gda se je sklopljenje mira zeznalo. Vu Budapešti su takaj vulice i palaće okinčene bile s zastavami 9 ga februara.

Iz Berlina su došli glasi, da vu Rusiji bolševikićanom neide jako dobro, ar se je pućanstvu preobruilo vu vnoĀih městih i proti njim dela ar zatežuju sklopljenje mira. Važno je, da su ruski svećeniki proti bolševikiovoj stranki, kajti ovi proti cirкви i proti veri delaju.

Iz Petrograda javiju, da ruski ostali šeregi nećuju dalje vojvati i da su sve zapovedi zabada, ar nikoga nećuju posluhnuti. Zbog toga se za sigurno drži, da budu bolševikievci prisiljeni mir sklopiti osobito vezda, gda je ukrañijska vlada podpisala mir.

Rumunjska je takaj prisiljena, da za

mir prosi ar je odrgjena od Rusije, od kud je za tabor municiju dobila. Ukrañija ne bude dopustila, da bi Rumunjska prek Ukrañije kaj iz Rusije sebi dovažala, osobito i zbog toga, kajti je Rumunjska vezda vu neprijateljstvu s Ukrañijskom zbog Besarabije, iz koje zemlje bi si rumunji radi za se odrgnuti jeden falat, da bi si nekaj priskrbeli za one zemlje, koje su morali bulgarom prek dati, kajti zgubićka vu vezdanjem taboru.

S rumunjskom vojskom smo od 13-ga decembra vu mirnim položaju, ar je onda naša vojska s rumunjskom se pogodila vu Foćiju, da jedna vojska proti drugoj nebu boj vodila, dok se vu Brest Litovsku pogadjaju za mir. Vezda je vreme tu, da se i s rumunijom počneju rezprave za sklopljenje mira. To se razme, da englez i vu tem poslu mešariju dela, ar bude opet on kvareo ako se s rumunjom pogodimo i mir sklopimo. To niti za Trockija, pak za bolševikievce ne bude vugodno, ako bude s Rumunjskom mir sklopljen. Budu se žuriti i ovi nastediti peldu ukrañinćanij i rumunjov. Po malen budu englez, francuz i taljan sami ostali na bojnom polju. S njimi onda lahko zvršimo naše posle.

Hvalja budi Bogu, da vre tu držimo s mirom! Ve vre ne bude nikaj zaprećilo, da se od očega světa tak željujući sveobći mir sklopi među neprijateljstvu stojećim narodom.

Vu budapeštanskoj orsačkoj hiži je vlada predložila novi plan za zbiranje ablegatov. Vezda jedna komišija dela vu tem poslu i gda bude gotova, onda budu se rezprave počele na orsačkom spravišču, da bude iz plana zakon.

Poljeg plana mora svaki, koj hoće, da bude pravo imel k zbiranju, da ima od četiri razredov pućkih školah svedoćbu. Koji su vu taboru, za one poseb govori plan. Budemo vre na znanje dali našim citateljem, koji budu juša imeli za zbiranje? gda bude plan zakon postal. Taliko vre i vezda moremo javiti, da niti za stroške, niti pak za foringe ne bude zbirac nikaj dobil. Na

den zbiranja pak se ne bude smelo vu krčmah vino točiti. I to je vu planu.

Najnoviši glasi. S radostjom smo pisali naš denešnji članak, kojega su naši čitatelji takaj s radostjom čitali, da se je mir vu Brest Litovskoj s Ukraijom sklopil. Gđa smo dovršili naš članak, dobili smo opet važne i jako vesele glase, da je taboru sa svitni rusi kraj i dovršeni.

Ovi glasi su se vu Budimpešti 11-ga februara rezglasili. Da se čeli glavni varuš i čeli orsaag raduje tomu, to niti nije treba naznačiti.

Ovo jako i prejako važno dugovanje se je ovak pripetilo:

Februara 10 ga je vu Brest-Litovskoj od strani ruske komisije Trockij, nazočnim izposlenikom na znanje dal, da se Ruska boće takaj pomiriti i dok se bude kontrakt za mir podpisal, naj bude tak, kak da bi mir nastal i zato je od ruske vlade određeno, da se ruska čela vojska mora odmah rezpušiti i dimo poslati. Za dalje pak, kaj se gospodarstvene i političke stvari tiče, da bi se vu tih stvarih vu Petrogradu žišli izposleniki i tem se pogadjali i mir od kraja napravili.

Da je tak friško Trockij svoj kaput preobrnuł, tomu je zrok sledeći: Februara 9 ga vu jutro je ruska vlada glas dobila vu Petrograd, da se je s Ukraijom državom mir sklopil. On den je vre Trockij zapoved dobil po brzozjavu od ruske vlade, da i Rusija mora odmah mir sklopiti. Kak je glasno i gizdavo govoril na konferenciji predi Trockij, tak je vezda ponizao prosil od Czerkina našega i od Kühlmanna nemškoga glavnoga izposlanika za mir. Mir s rusom još nije podpisan, ali taboru s rusom je vre kraj. Naš, nemški, bulgarski i turčinski tabor s rusom je dovršen. Vezda je red došel na drugih naših i nemških neprijateljah. Hvalja budi Bogu!

Nekaj povučljivoga.

Dohan, kava i vino.

Taborsko vréme živimo blizo četiri ljeta. Trpimo i stradamo. Kak nam je goder hudo dobrovoljno podnašamo sve. Ako mora človek, onda se od svega odreče. Samo troje dogovanje ima od kojih se nemre odpovedati. To su: dohan, kava i vino. Za temi svaki človek hlepi i želji nje.

Troje dugovanje, koje nas nehrani nego po pravici vkanjuje naše želudce i prazni nam mošnje, našu zdravu krv nam pokvari, betežne nas vćini i život nam vkraťi.

Dok je još bolje moći bilo do dohana dojt, pušila su i ona deca, koja su još v pučku školu hodila i pušili su mladići, stareši ljudi i starci. Da vi stareši ljudi pušite, tomu se nemoći čuditi i proti tomu nema pomoći. Pitam vas, zakaj pušiju vaša deca? Odkud imaju takva deca na dohan peneze? Ja bi rad videl onoga oca, ili mater, koj svojemu detetu na dohan peneze da. Vu školi navučitelj i svećenik nije mu mogel nalježati v glavu, da kradja je veliki gréh. Kaj se takvo děte briga, odkud zmore peneze na dohan. Či drugač nē, zakaj su onda doma jajci, kokosi i takajše pri susedu? S dohanom si neskoristi nikaj, nego kvarne vćini svoje roditelje i susede. Najveksi kvar je pak na njegovih plućah.

I stareši ljudi činiju s pušenjem pri svojem gospodarstvu i pri svojem zdravju kvar. Jeden dober pušec čez čeli svoj život

jeden lēpi imetek zapuši. Stareši ljudi v kekve goder težkoće dojdeju sve ljezi pre-mažeju, či imaju barem jednu pipu dohana. Zakaj ipak pušiju ljudi? Ja mislim, da iz zločeste navade.

Negdašnje vréme, kada je turčin bil gospodar naše domovine, bil je pozvani k sultanu na obed vitezki Thököly Imre. Po sle obeda mu je sultan ponudil dohanovo listje da puši. Siromak Thököly je strašno betežen postal od dohanovoga listja. Tak na ovu zločestu navadu nas je turčin navćil. Kak se je ljudstvo na sve zlo navćilo, tak se je i pušenje Neznam, kaj bi bilo, ako bi što danas prekrćil pušenje? Ljudi bi to za najveksu kašćigu držali. Denes su već i žene počele pušiti.

Najdražesa stvar je denes dohan. Najvšeput za peneze je niti ne moći dobiti dohana. Nego či mamica doneseju jajci, putra i neznam kajdrug, onda dobiju paklec dohana. Či bude to tak nadalje islo, onda za par tjednov budete morali jedno tele gnati v trafikú za paklec dohana. Financminister svaki čas zdigne cěnu dohana. Još naš traćicar v Čakovcu nije se navćil, kuliko košta koja sorta dohana, već dojde nova naredba od ministeriuma, da se je podražil dohan. Ima takve sorte dohana, kojega je minister za jezero procentov podržil. Jeden metercent pšenice je samo osomdeset i osem procentov dražeše. Vi samo na stacunare mr-gujete, da samo oni delaju to dragoču. Nē samo oni, nego i financminister si zeme svoju stran v draženju. Či vam čiznar podraži čizme, on vas barem obuje, a v trafikú pak za drage peneze gifta dobite. Kaj je v dohanu. Nije drugo vu njem, kak pepel, nikotin zvani gif i smrećea duha.

Čitatelji moji! jeli to nije grěšni čin, da za drage peneze nam gifta trizju, i nēma človeka, ki bi se zato pobrinil, da vaša deca, koja od prekorednog pušenja si pokvariju svoja pluća, koja su tak človečjem tēlu kak benzín motoru. Zakaj naše mlajšine najveća stran v pljućnim betegu vumre? Nebrini se zato, da za naše težke zulje si zdravje kvarimo i život kratimo i one ki za nami dojdú nesrećne oćinimo.

Dragi čitatelji, ako se vi nemrete odevćiti od pušenja, onda barem zabranite vašoj deci, da se zadržavaju od pušenja.

Drugó za človečji život nepotřebno dugovanje je kava. V kavi je nē nikše dobro. Kava nas nehrani, nećini nas zdraveše.

Negda su ljudi nē tuliko kave pili, kak denešnje vréme. Poznam jednu gazdaricu, koja je pred svojim mužom skriveć kuhala kavu. Jedenput je to muž zazvedil i morete si misliti, kakvu revoluciju je on zbog toga napravil. Bil sem jedenput doma na dopustu i imel sem nekakov posel pri onoj hiži. Nēsem v dobriem vremenu došel ta, jer su se ravno k zajtreku seli, i na moje najveksē čudo, svi su od maloga deteta do stare babice kavu jeli. Premišľjaval sem nad tem. S tem sem se pobatrivil, da denes preobrnjenog svćta živimo. Žene obavljaju mužke posle, muži pak ženske posle. Nē samo muži pušiju, nego i ženske, tak zakaj nebi muži tak jeli kavu kak žene!

Čitatelji moji! rajši vi mlećnu ili zafrećnu juhu jećte, kak su naši starci jeli, pak su ipak zdravi bili i više ljet živelí kak mi ovde.

Istina, da ove reći skorom nepašeju za denešnje vréme, jer denes je i do kave jako težko dojtí, razmim do prave kave.

Denes je dobiti tak zvanu »Hadi kávé.« Tam je sve nutri, kak vu vandravcovim pinklecu, samo pravog kavinskog zrna ga nē zmes. I to smetje, tojest jećmenog tšaka samo za drage peneze je moći dobiti.

Ja samo onda jem kavu, kada dojdem dimo na par dana. Nē kavu nego skavom pofarbanu mleko, v Pešti pak s kavom pofarbanu vodu. Tak ja se nemorani bojati, kaj bi meni kava naškodila pri mojem zdravju.

Od kave je najleži srćenoga betega moći dobiti. Pri nas toga betega za nevolju zoveju. Gledite turćine, pri njih je najgoleši beteg srćeni beteg. To je zato, da turćini jaku kavu pijeju i vnogo, i jakoga dohana pušiju.

Treće dugovanje, koje je za človečji život nepotřebno je vino. Istina, da negda on dober človek, koj si je sledeću pėsmu popėval: »Pimo braća vince, voda naj stoji! Vodu pije žaba, ka vu njoj živi,« je nē bil petnajst ljet star dećker nego odrasli človek. Vino je i Kain pil, pak kaj je vćinil? Vino su pili i naši starci, samo nē deca i nē su tak prekoredno pili, kak denes. Strašen gréh je od vnogh roditeljov, da svoju decu neseju sobom v krćmu, pak tam detetu daju vino piti.

Dećkeri kada su petnajst ljet stari, već se vtećuju v krćmi, koji more više zpiti. Odkud imaju takva deca peneze? Ja mislim da odnult, gde si i na dohan preskrbiju. Žalostno je to videti, da naše mlajšina najveksa stran već od mlada se navći krasti vkanjuvati i samo onomu pošćenje dati, koga se boji.

Da se naša mlajšina tak ponaša, zato su najpredi roditelji i naši poglavari i odborniki odgovorni. Zakaj su naši mladići tak slabi, kada na štelingu ideju? Zato, da se slabo hranujeju, s alkoholom živiju i rezvzdani su jako. Zakaj su pred nami jakši ljudi bili? Kaj vidimo denes? Deca veliju da su dećki. Negda su takvi dećki v pučku školu v prvi razred na zapiseć došli kak denes na štelingu ideju. Zakaj? To je moje pitanje k svim onim, ki su za narodsku dobru odgovorni! Ako jeden človek, koj je dobrog nakanenja, ide v cirkvu se zpunta nad ponašanjem naše mlajšine. To iz sebe zpozabljena mlajšina neide zato v cirkvu, da se tam požalujeju za svoje grěhe, nego da jeden drugoga vidi, kak ima lasi naćesane i čizme zglancane, i da jedna vidi drugu, kakši robec ima na glavi. Gde je ono vréme, gda su naši junaki v gaćaj, a devojke pak bose hodite v cirkvu! Denes nije cirkva takvim božji stan, nego izlozbená hiža. Žalostno je to i jako žalostno.

Spozabili su se nekoji iz onoga od koga mi sve dobro i na zadnje dušno zvelicenje čekamo.

V cirkvu je sram iti onoga, koj nema po volji lasi zrezane i onu koja nēme k svetko novoga robca na glavi. Morete videti te mladiće i devojke, da v krćmu nije jih sram iti. Tam onda ide liter za litrom, a nē božja kaplja. Zatim psujeju Boga najpredi a zatim jeden drugoga. Spijaoum glavom neznaju, kaj činiju, jeden drugoga zluće i negda zakolje. Pri nas nemre biti jeden senjem, ili prošćenje bez bitke. Seguren sem, da toga nebi bilo ako bi na on den sve krćme zaprli. Idete na prošćenje, da tam molite za odprost vaših grěhov, pak nazadje krv teće zbog pijanščine.

Gdo ima iz toga hasna, ili kvara? On

bi je pijan bil, sigurno ne. Ima hasna z toga najpredi krčmar, onda doktor i fiskalija. Kvara ima prvi on, ki piše, pri žepu i najbolje pri svojem zdravju. Drugoć ako je moguće oženjeni, njegova neđužna familija mora ono prestradati, kaj otec zapije. V nogo je takvih, ki dones tugujeju za svoj rezvuzdani život i nad svojimi čini, kaj su s pijanom glavom z sobom i z svojimi prijateljji napravili.

Vidite čitatelji, da nam je na skodu pri zdravju dohan, kava i vino. Da si neznamo sami sebi zapovedati, da nebi pušili, kavu i vino pili, zakaj imamo onda poglavare, kim je dužnost, da se za naše dobro briniju i na nas paziju. Da svet s ljudstvom propada, gdo je zato odgovoren? Je li je samo to odgovornost prama zakonu i za naše dobro, da naredbe od vlade izvršavaju? Je li ni su za naše telovno dobro i svi odborniki odgovorni? Zakaj imamo pastire, ki nam na telo i dušu paziju, pak nas ipak v kvar pustiju. Či stukar zajne jednu ovcu gdo je onda kriv? Ovca ne, nego on, ki na nju pazi. Gdo je zato odgovoren, da naša mlajšina je rezvuzdana i nezna poštenje dati nikomu? Kak je moguće dati naredbu da zrnje, kalampéra i sve drugo treba rekvirirati, tak je moći i naredbu dati, da do ovoga i onoga ljeta deca nesmeju pušiti, vino i žganicu piti. To bi bil srećen i blažslovljen zakon.

Zato preporučam i prosim naše poglavare, kim je dužnost za naše telovno dobro se briniti, naj se trsiju s celom svojom jakostjom, da prekrćiju deci vu krčmu boditi i pušiti.

Budapešta.

Bukovecz Elek

Bombardiranje Pariša.

Minuci tijeđen nekoju noć nemški zrakoplovcu bombardirali su Pariša. Francuzka cenzura nedopusti, da se piše vu novine, koja mesta su bombardirali nemci. Samo tuliko itak znamo, da naj lepšo i naj bogatešo stran glavnoga varaša su pohodili nemci i pozdravljali strahovitnami bombami. Naj lepše trge su vu cilj zeli.

Vnoći ob jedenajsti vuri se je počela uzbuna. Vu ovim vremenu se zapreju teatri kavane i narod se po vucicah rezirjaja. Samo jedenput oglasi se opomena, da došli su neprijateljski zrakoplovi. Trombentanje, fučkanje se čulo od svih stranih. Doleteći su vatrogasci i žurno su počeli sve lampase pogasiti. Varaš je na jedenput vu kmici ostal. Već se je čulo pokanje. Ljudi žurili su se poskriti. Već je i mašinske bilo čuti. Najedenput ob jedenajsti vuri i pedeset minut tri eksplozacije su se čule.

Redari i vatrogasci sad već silom tiraju naroda iz vucicah, naj se svaki žuri vu nekoju pivnicu skriti, jerbo sve gušeste se čuje eksplođeranje. Spancirajući narod vu jeden kotodvor se žuri, koj je pod zemljum. Ali ovd i su već vrata zaklenjena bila. Strahovitno drkanje se počelo, za malo vréme pak krič i javkanje. Sténe su se počele rušiti. Jedna velika palača na dvoje se je rezkolila, bomba je na drugim stoku eksplođerála. Na drugim mestu na serdin vucice poč i širom reztrga na falacke spancirajući narod. Željezne obloke tak spotere strahovitna jakost, kak dabi spapira bili.

Nekoju minuto mir je bil, kad se opet počela uzbuna. Već kak dvajsti eksplođacijih su na brojili. Parišančani znaju, da

sveposud njih smrt čeka. Do vezda znamo, da porušil se je jeden teater, jedna cirkva, vatrogascov postaja, jedna na dva stoke palača, takodjer više svakojskih hiž

Tri bombe su na jedno veliko orsačko školu opale. Vu školi sve se je spotrlo. Vu okolici pak skorom svi obloki su doli scureli. Vucice tak zgleđiju, kak da bi vu varšu bitka bila.

Najvekša uzbuna je na Opera zvanim trgu bila. Ovd i su bombe celoga puta i sve šinje gori strgale. Tak veliju, da ovd i cele bitke su bile med stanovniki, svaki bi rad bil predi vušel. Na trgu više mrtvih su našli, med kojemi su i redari bili.

Vnogo bombih je opalo na velike stacune vu kojih je veliko blago bilo na skuplano. To se je sve vuništilo.

Vu Parišu sad zahtěvaju, naj francuzki zrakoplovcu to nazat naj povrneju nemcom i naj bombardiraju nemške varase. Zahtěvaju, da naj nemške generale, koji su vu francuzkim zarobljeni, vu Paris spraviju, to boš, da i ove postigneju nemške bombe.

Paris je povečeri sad vu kmici.

Kak su podpisali mira.

Vu Breszt-Litovsku od ukranske i od naše strani minući tijeđen pošten mir su sklopili. Dakle na ovim frontu čisto je prestal tabor.

Kühlman nemški orsački tajnik je opomenul sve na sednici nazočne, naj podpisaju kontrakta.

Czernin grof naš odsvunašnjih poslov minister develoga po polnoći ob jedni vuri i 59 minuti od naše strani prvi je podpisal kontrakta onoga, koj Ausztria-Magjarsko ide. Po polnoći ob 2 vure i 20 minuti već su svi poslaniki podpisali kontrakta.

Pokehdob pak ukranski narod vu ovim bojnim vremenu izrekel je, da je sloboden i slobodnoga orszaga heće imati, stém je prestal boj međuami i med Rusijom. Stém su prvi koračaj napravili proti obćinitomu miru.

Vu kontraktu, koj nam je mira done sel s Rusijom sledeće stoji:

I. članak: Nemška, Ausztria Magjarska, Bulgaria i Turska od jedne strani, od druge strani pak ukranski narod zgovoriju, da med njimi je prestal tabor. Svi skupa zgovoriju, da od vezda vu miru hećuju živet.

II. članak: Ausztria-Magjarska od jedne strani, od druge strani pak ukranski narod sgovori i odluču, da med Ausztria Magjarskom i med Rusijom tam ostaneju granice, gde su i pred taborom bile.

III. članak: Osvojenu zemlju odmah počneju sprazniti, kak kontrakta podpisaju i světo na glas daju. Kak se bude osvojena zemlja morala sprazniti, na to od obedvě strani jeden odredjeni odbor bude pazit.

IV. Vu kontraktu stojeći orszgi odmah počneju diplomatski život med sobom, kak kontrakt izlaził bude.

V. članak: Svaki orszag svoje terhe podnašati mora i niti jeden od drugoga nikakvoga kvara potrebuval ne bude. Dakle jeden drugomu nikaj ne bude platił niti za onu, kaj je šteri vu osvojeni zemlji rekviréral.

VI. članak: Zarobljenike od obedvě strani dimo pustiju, ako nebudo steli tam ostati, gde sad su zarobljeni Svaki zarobljenik slobodno ide kam hoće. Razmi se, da vu neprijateljske orszage nebudo pustili za-

robljenike. Zarobljeniki taki od prve vure su slobodni.

VII. članak: od toga govori, kak se bude trgovina počela, kak se željeznice i pošte odpreju međuami.

VIII. članak: pak još jedenput se spomene od zarobljenikov. Poleg ovoga članka kuliko više zarobljenikov imamo mi više prinasa, kak rusi naših, od ovih svega stroška mora Rusija povrnuti. Vu IX. članku to stoji, da kontrakt nemški, magjarski, bulgarski, turski i ukrainskim jeziku se mora spisati i skim predi ga vu Beču premeniti.

Na kratkoma takva pogodba je nastala med nami i Rusijom. To je prvi i najvažnesi kontrakt, kojega su svrhu mira napravili i podpisali.

Tak mislimo, da i drugi neprijatelji previdli budo, da nēmajú nikakov cilj još duže krv prelevali.

Kak su kontrakta podpisali, Trockij i Lenin s iskrenim telegramom na znanje su dali celomu frontu, da svaki koj je još ne skočil iz fronta, slobodno dimo ide. Ruski vojniki na to sprodali su oružje. magazine su sporobili i sprvim vlakom se je svaki žuril skim predi iz fronta ođiti.

Kojeniki i konje sprodaju po komadu za četerdeset rubelov. Najvekši hasen imaju kanoneri, jerbo oni pak i cele batrije srodaju.

Čudnovito se je svet preobrnil na ruskim frontu. Ruski oficiri tak vu Černovicu, kak i vu Lemberg s našemi oficiri se zabavljaju po kavanah. Prveši savezniki rusi i rumunji pak tak mrziju jeden na drugoga, da cele krvave bitke trajaju med njimi. Zemitio je i to, da čeli šeregi naših zarobljenikov slobodno ide prek ruskoga fronta dimo. Nišči je ne bantuje.

Tak se je počel konec naj krvavešega svetnoga boja.

Hvala Bogu, da smo tak dalko došli.

SVAKOJAČKE NOVOSTI.

Strahoviten položaj vu Rusiji.

Ruska revolucija nam je donesla pogodbu svrhu mira ali i resćehala je celo Rusiju na falate. Iz Ruskoga, tojest iz Pětervura uzbujeni glasi dohadjaju. Bolseviki partija podjednoma bole i bole gazi vu krvi, da stém s voju moć skaže nad narodom. Najpredi skričali su, da svaki narod je sloboden. Poleg toga finni i ukranji izrekli su, da slobodom orszag hećuju biti, Bolseviki partija to nēje se do padalo počeli su s oružjem bantuvati obedva orszaga, da je opet podjarmiju. Kervave bitke su se počele med slobodnim narodom i med scijalistami, koji su puno hmanješi i grozneši, kak je carski korman bil.

K tomu pak ovi scijalisti još i nekaj drugo dēljaju. Gaziju ruskoga naroda pravice. Ruski narod skup je pozval jedno spravišće, da slobodnomu narodu nove i pravienesne zakone napraviju. Pokehdob pak na ovim spravišću puno menje je bolseviki ov bilo, kak drugih, straho su bili, da sve zgubiju, ako na votume dojde, svrhu toga s cručjem su širom reztrali orsačko spravišće. Kad pak se je narod zel za svoje ablegate, smašinspuškami su počeli štrělati po pětčarskih vucicah.

Takov je sad položaj vu Rusiji, da se na vnogo orszagov širom bude reztepla i svrhu toga nemore najedenput mir se sklopiti.

pití s rusima, jerbo svaki ruski korman zahteva, da se zoseb pogadjamo s njim.

Poveksana podpora. Vnogi se tu- ziju, da poveksano podpora još né su do- bili, koju bi poleg odredbe od novembra prvoga morali dobiti. Tužiju se, da vu naj više mestah niti odbora né su zebnali, kaj bi previzitiral, što je potreben podporu i što je né potreben. Tomu je najpredi to zrok, da još jedanput od početka sve je treba popisati i vu katalogus vpelati, ili su poleg stare odredbe dobavljali podporu ili kaj poleg nove odredbe budo stopram vezda dobavljali. To vnogo, posla daje činovnikom i službenikom i predi budo dva meseci minuli doklam se sve to sgotovi.

Svrho toga nesme ništi nemiren biti, jerbo nekoji milijun takvih popisati, koji su potrebni podporu néje moći od denes do zutra napraviti. K tomu još jedanput sve je treba preračunati, jerbo orsag nemore bez nikakvih računov na millijune vun dati. Kad budo ovi posli gotovi svaki bude svoju poveksano podporu dobiti, koj toga potreben bude.

Néje smeti svrhu toga na nikoga mrziti, jerbo tomu ravno ništi je né zrok, da se podpora nemore odmah iz platili. To su veliki računi i veliki posli i doklam to sve nebude vu red spravleno, ništi nebude mogel svoju poveksano podporu dobiti. Dakle svi skupa sterplivni moramo biti. Dojde red i nanas!

Krvna kupelj vu Finn orsagu. Iz finskih varašov vu kojih su još za vezda bolseviki gospodari, črni glasi dohadjaju. Bolseviki vu ovih varašov na dan krvno kupelj složiju. Ruski oficiri, koji vu Švajcarsko dojdaju, svi jednako povédaju, da finski dogodjaji puno su kervaveši, kak su ruski bili, kad je naj vekša revolucija bila. Finske purgare bolseviki sve hočeju sfondati. Na valici primeju svakoga i taki ga za tučeju. Neglediju na to, ali je mladi, ali pak stari. Neglediju na to, ali je dēte ili pak žena. Tak rekuć posliim orsagu hočeju sfondati vučenešega naroda. Bolseviki naj rajši sekirom hodiju.

Naj više mrtvih tak je rezmercvarjenih, da su né zapoznati. Vu Helsingforsu navali su se na Sifferheim staroga generala, samo svrhu toga, jerbo je Mannerheim ministerpredsednika rod. Stari general tri čerlene gardiste je doli strelil, četrtu kuglju pak je vu svoju glavu spustil. Vu Helsingforsu neprestalno tereju mašin puške i lečeju od štukov i mašinpukih kuglje Švéds- koga teatra su podrli.

Zatukli su bolseviki Mikkola i zvanred- noga pismo znanca vu Helsingforsu. Mik- kola pred petnajstemi létmi vu Magjarskim orsagu je putuval.

Švédska se pripravla, da oružjem bude branila Finn orsaga. Vu Tornen švédske čete su došle i taki su se navalile na čerleno gardu.

Romania poručila je boja Rusiji. Iz Jasi varaša telegrafiraju vu Berlin, da Rumunski korman poručil je boja Rusiji, koja pod zapovedjom bolseviki kormanu stoji. Vu Jasi varašu sve ruse pod strogo istragu su deli. Ruskoga poslanika kad je Jasi varaša proti Kisenevu putoval bolseviki su ga prijeli. S cserbacsev general ruskoga i romanskoga fronta glavni zapovednik, do- šel je do Kaledin ruskoga generala i sad se je s njim skup sklopil proti bolseviki kormanu. S cserbacsev dosta penez ima

tomu pak i antant mu je obećal, da ga podpiral bude.

Vu romanskim spravišću nekoji zah- tėvaju, naj odmah primeju Bratianu minis- terpredsednika i naj ga pred soldacki sud predstaviju. Bratianu sad je na putu proti Londonu. Još nezna, kaj hočeju s nlim doma napraviti.

KAJ JE NOVOGA?

Pësma medjimurska.

Mila je dragoga dalko sprejavala
I od njega ovak se je zpricavala:
Idi mili idi, ali dimo dojdi!

Došel budem došel, al da, ali nigdar
Zato se me samo onda dimo nadjaj.
Da bu suhi jabor zelen listek pušćal.

Golubok ljubjeni, toga nigdar nebu!
— Ako toga nebu, meně dimo nebu!

Ona se je stala vu mladu nedelju
Vu mladu nedelju vu rumenom zorju.

Ona si je dišla na majke grobeka,
Pušćal da bi jabor zelenog listeka.

Pričel joj je jabor listeka pušćati,
Pričel joj je golub listeka pisati.

Listeka ti pišem, nerazmiš ga šteli,
Drugi pak bi radi našu ljubav znati.

Naša pak je ljubav med dvema gorami,
Med dvema gorami, med dvema vodami.

Ruku ti dajem črez goru visku,
Črez goru visoku, črez vodu gliboku.

Srce mi se kala na dvě, na tri strani,
Golubek ljubjeni s Bogom mi ostani!

Niti ti za menom, niti ja za tobom,
Samo s jednom rečkom: draga žena s Bogom!

Na rumunjskom frontu.

Lecsek Tamás vojnik.

— **Kratke novosti.** V Csáktornyi za pomoć ratneh nemoćnikah dovcah i sirota su do vezda 8 jezer 4 sto i 75 korun sa- birali. Iz ovih novcah samo one budu pod- pomagali, koji se vu Csáktornyi zadržavaju.

— **Perlaki Takarékpénztár R. T. Perlakon** daje na znanje da od prvoga januara samo 3 procent kamate plati. — Jeden stareši gradjanin v Csáktornyi koj nepoznat oče ostati je za siromake 2 jezer korun daru- vala v jednoj blegatoriji. Zvun toga je još 100 Korun gotove peneze daruval za siro- make, da se ova svota med njimi odmah razdeli. Bormeš to je lépi čin, Bog ga po- živi! — Tugujuća familija Morandini Ba- linta je za siromake varašu 400 K, «Mura- kőzi Takarékpénztár R. T.» 200 K, Hajas József pak 100 K daruval Dovica Pokojnoga Der- govics Gjörgja, državnog učitelja iz hodo- sanja rođj. Molnar Irma gospa je januara 22-ga vu Muraszentmartonu vumrla. 24 ga po poldan ob 3. vuri su ju na vekovečno mesto spravili. Nek počiva vu miru Božjem! Škole, koje su od božiča do vezda zaprte bile, su se februara 4 ga na novo odprle.

— Talijani su zaplieni onu hižu poleg Lucci vu kojoj se je naša kraljica, Zita ro- dila. — Budapest glavni varaš bude tristo milijun korun na posud vzel kulturalne i socialistne cilje. — Duhau je opet dražeši Stém bolje budu ga ljudi pafkali. — Buza Barna zvani, negdašnji magjarski ablegat, koj je vu Francuzkim internérani bil, je dimo došel. Vu Debreczenu ga očuju za ab- legata sabirati.

— **Kralj je odputoval Károly mag- jarski kralj,** koj je januara 25 ga v Buda- pešt dolazil, je drugi den, januar 26-ga predi poldan iz Budapesta odputoval. Na kolod- voru su čekali kralja Sándor László nad- kapitan, Barczy Istvan gradski načelnik i Tolnay Kornél, državke željeznice vodjadi- rektor. Kralj se je nekoje minute spominal s gospodom. Svoju veselje je izrekel, kaj su ga v Budapesti tak ljubezno prijeli. Za tém se je od svakoga spricaval i prama vagonu išel. Vlak je još šest minuta stal na kolod- voru, kralj je pod desu iz svojega vagona telefoniral. Za tém je prosil k sebi u va- gon dněvne novine. Vlak je ob pol dva- najsti vuri iz kolodvora van kotural se. Od- večer ob pol sedmi vuri već je kralj v Lak- senburg dolazil.

— **Umorstvo.** Blizu Szentes varaša Derékegyház zvanog občini su nepoznati či- nitelji Večeri Antal gazdu, njegovu ženu i troje decu vmorili. Kad su svoje delo zgoi- tovlili, vužgali su hižu i skočili. Sve tak kaže- da su umorstvo ruski zarobljeniki učinili, koji su još k tomu i petjezer korun vkrali. Redarstvo i žandarstvo vezda išće vmoritelje.

— **Ruski oficéri na magjarskim plesu.** V Csikszeredi su tamošnji magjarski oficéri plesa (bal) uredili. Na ov ples su i iz ruske linije šest ruskih oficéra prek došli. Svi su vu paradi bili. S jednim hu- sarskim oberleitinandom su došli i taki su se hapili plesati. Do jutra je trajal ples, onda su se ruski gosti spricavali i nazaj su se povrnuli vu ruski tabor.

— **Željeznička nesreća.** Vu Rusiji, na aleksandrovskim kolodvoru se je jeden civilni vlak s jednim soldackim vlakom stresnuo. Više kak dvějezer ljudih ih je vumrlo.

— **Buna vu finuskom.** V Torneu su švéd čete dolazile, koje su se s čerlenom gardom v bitku pustile. Čerleni gardisti su s mašinastim puškami na Helsingfors varaš strelili i već hiž vništili. Šbog Finske bune se je Gusztav švédski kralj iz Schonen va- raša v Stockholm nazaj povrnul.

— **Nesreća vu jednoj školi.** Vu puć- koj školi Königshütte zvanog nemskog va- raša je vu pivnici ogenj nastal. Na to je vu školi med stotnik učenikom takov ve- liki panik nastal, da su nekoji dece na smrt zgazili, a više ih oranili, da komaj budu ozdravili.

— **Nesreća vu Engleziji** Iz Halifaksa javiju, da vu Sterartomu, vu jednim rudniku se je strašno eksplođeranjepripetilo. Mnogo- ih je poginulou velikoj nesreći.

— **Vuki v našoj varmegiji.** Ove dneve v noći se je jedno družtvo na sanih v Csesztreg zurilo. Putem su se prvić s jednim, potlam s tremo vukima sreli. Konji se su tak poplašili, da su je komaj mogli pomiriti. Putniki su v jednu hižu poleg putu pobegli, gde su još dugo čuli rućenje vukah. Tak misliju, da velika zima i visoki sněg su vuke iz štajerske gore v našu var- megiju turali.

— **Replani nad Parišom.** Nemški replani su 14 jezer kilogramm bombe hi- tili na Pariš. Već ljudih ih je vumrlo i vu stvarih imaju francuzi velikoga kvara.

— **Rumunji v Reni varašu.** Iz Ba- badaga javiju, da rumunjske čete su Reni varaš vzele. Bitke na čelim frontu date trajaju.

Csak
Gyöngyvirág, Ibolya, Orgona
és Eau de Fleurs illatokat
használjunk

a Dunántúli Gazdasági Szeszgyá-
rosok Szeszfinomító Részvény-
társaság, Nagykanizsa gyárt-
mányából, mert
felülmúl minden külföldi
gyártmányt.

23 magyar hold birtok Koz-
lovcsákon (Szentorbánhegy) Stridó
mellett két házzal eladó. A bir-
tokból ca 3 1/2 hold termő szőlő,
8 hold erdő, a többi szántóföld
és rét.

Eladási feltételek megtudha-
tók az eladással megbizott

Csáktornyai Takarékpénztár R.-T.-nál
Csáktornyan.

Vu Kozlovčaku (Szentorbánhegy)
blizo Štrigove je 23 mekot (magyar
hold) imetka sa dvemi lepimi
bižami na prodaju: od toga imetka
okolu 3 i pol mekote su gorice,
8 mekot šume a drugo pak ora-
nica i senokoša.

Prodavne kondicije moreju se
dobiti pri

Čakovečki (stari) Šparkasi,

koja ima naloga toga imetka prodati.

Kézidarálókat,

szecskavágókat, járgányokat,
lukoricamorzsolókat, ekéket,
vetőgépeket, cséplőgépeket,
kaszákat, aratógépeket és min-
denfajta mezőgazdasági eszkö-
zöket szállít a legerősebb és legolcsóbb
kivitelben

Lukács Lajos és Társa

Budapest, V., Szalay-utca 2.
(Falk Miksa-utca sarkán.)

Mezőgazdasági gép, műszaki elektro-
technikai üzlete

Telefon interurbán 51-33.

Ručne žrvnale,

pljuge, sečkare, mašine za
repo rezati, vitle, mašine za
kuruzu ruždžiti, mašine za se-
jati, mašine za mlatiti, kose,
mašine za kositi i svakojačko
gospodarsko orudje vu najtalesji
ceni trži

Lukács Lajos és Társa

Budapest, V., Szalay-utca 2.
(Falk Miksa-utca sarkán.)

gospodarskoga orudja štacun.

Telefon interurban 51-33.

Legujabban megjelent könyvek

rendkívül érdekes olvasmányok

továbbá

zenemű ujdonságok

állandóan kaphatók:

Fischel Fülöp (Strausz Sándor) könyv- és papirkereskedésében

Csáktornyan.

iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatan díjmentesen
közöljük

Iparos és kereskedő előfizetőink névjegyzéke

iparos és kereskedő előfizetőink cégét
a rovatan díjmentesen
közöljük

Börkereskedő: Mayer Testvérek	Csáktornya
Borbély és fodrász: Nadasdi Nándor Mik Szilárd	Csáktornya Csáktornya
Mézeskalácsos és viasz- gyertyaöntő: Tibanyi Mihály	Damása
Cipész: Kelemen Sándor, férfi és női cipész	Csáktornya, városház épület
Divatáruház: Liszt és Brodnayák	Stridóvár
Fényképész: Ifj. Kovács István	Csáktornya
Férfi szabó: Ivácsics Ignác Bedics Ferenc	Csáktornya Csáktornya

Fűszerkereskedés: Mayerosák Béla (kőszén, feszén, magvak és a »Műtrágyát Érikesítő- Szövetkezet« raktára	Csáktornya
Gráner Testvérek	Csáktornya
Mráz J.	Csáktornya
Kollarich István	Csáktornya
Stráhia Testvérek	Csáktornya
Deutsch Rezső	Kisszabadka
Toplák György	Drávaszilós
Kávéház: Prückler K. Zrinyi kávéháza	Csáktornya
Földes Mór Royal kávéháza	Csáktornya
Deutsch Jenő	Csáktornya
Kötélgyártó: Dornik Rezső Petrics Ignác	Csáktornya Csáktornya
Kőfaragó és sirkőkészítő: Tersztenyák Bódog Grünwald Adolf	Csáktornya Szenice, Nyitra m.
Mészáros: Antonovics József	Csáktornya

Órás- és ékszerész: Pollák Bernát	Varazdín
Szállító és deszkakereskedő: Lóbi Mór és Fia	Csáktornya
Uri- és nőidivat, játék- és disz múrú: Kelemen Béla	Csáktornya
Vaskereskedés: Beryák Károly utóda Binder Károly	Csáktornya
Vendéglők: Prückler Károly Pecsornik Ottó Henesey Gábor Antonovics József Budai József Horváth Mihály (Fehér galamb) Deutsch Jenő Kelemen Imre Prusácz Alajos Deutsch Zsigmond Schlesinger Mór	Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya Csáktornya

Bagola István vendéglője	Csáktornya
»A vasúthoz«	Csáktornya
Singer Salamon	Kisszabadka
Sójtóry János	Drávanagyfalu
Novák József	Drávanagyfalu
Deutsch Adolf, nagyv.	Drávaszászárhegy
Kovács Mihály koresm.	Drávaszászárhegy
Leitmann Bálint	Szentilona
Kozjak Mihály	Kisszabadka
Baumhack Rezső	Szentilona
Reiner János	Káczkanizsa
vegyeskereskedés, Petánczi savanyúvíz központi raktár és szállítási vállalat	
Hódosi Vilmos déli vasúti vendéglős	Csáktornya
Schrey György	Csáktornya
Spitzer Elek vegyeskeres. és koresmáros	Pusztala
Stefics Rezső vasúti vendéglős	Kotor
Vászonkereskedő: Szivoncsik Antal	Csáktornya